

Oświadczenie złożone
przez senatora Stanisława Karczewskiego
na 53. posiedzeniu Senatu
w dniu 29 kwietnia 2010 r.

Oświadczenie skierowane do minister rozwoju regionalnego Elżbiety Bieńkowskiej

Ostatnimi czasy mamy do czynienia z bardzo niepokojącym i nasilającym się zjawiskiem dysproporcji w rozwoju poszczególnych gmin. Można mówić wręcz o wykluczeniu niektórych obszarów wiejskich z możliwości korzystania ze środków unijnych.

Ostatnie fundusze regionalnych programów operacyjnych na działania samorządowe rozdysponowano w przeważającej mierze pomiędzy gminy duże i bogate. Z kolei mniejsze gminy mają dość znikome szanse na korzystanie ze wsparcia finansowego udzielanego w ramach funduszy unijnych. Czynniki decydujące o przyznaniu takich środków opierają się na przesłankach prorozwojowych dotyczących skali całego kraju, pomijają aspekty i uwarunkowania lokalne małych gmin wiejskich. Mieszkańcy tych obszarów nadal są więc pozbawieni odpowiedniej infrastruktury i godnych warunków życia.

Dochodzi do kuriozalnych sytuacji. Według programu PROW gminy wiejskie obowiązane są dołożyć 40–45% środków własnych, podczas gdy samorządy korzystające z RPO dopłacają tylko 15%. Budowa kanalizacji w ramach PROW wiąże się dodatkowo z większym udziałem własnym, a Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych wspiera przede wszystkim arterie łączące się z drogami krajowymi i wojewódzkimi. Co więcej, problematyczna jest także sytuacja samego Mazowsza, które po raz kolejny nie wykonało prognozowanego planu, a dysponuje największymi środkami, co grozi przeniesieniem ich części do innego programu.

Zaistniały problem jest bardzo istotny z punktu widzenia rozwoju obszarów wiejskich i wymaga skorygowania. W świadomości społecznej tworzy się bowiem przeświadczenie o puli pieniędzy unijnych, które są na wyciągnięcie ręki dla każdej gminy, tymczasem sytuacja jest bardziej złożona. Ilość środków jest ograniczona, dostęp do nich nieproporcjonalny i nie wszystkie projekty mogą otrzymać dofinansowanie. Biedne i małe gminy mają ograniczone możliwości pozyskiwania środków unijnych, co prowadzi do narastających dysproporcji.

Zwracam się do Pani Minister z prośbą o przeanalizowanie problemu i podjęcie działań zmierzających do jego rozwiązania.

Stanisław Karczewski